

Reverzal gen. Dr. Štefánka

A- XIV

- 836 - 85
A 1

11/54)

V poslednom čase podával som niekolko-krát referáty o protištátnom sprisahanií v Národnom fronte československom, v Sbore povereníkov a v bezpečnostnom výbere ÚNS. V týchto referátoch som do všeobecného rámca prechádzal vždy k detailnému objasneniu jednotlivých fáz vyšetrovania. Dnes, keď už je vyšetrovanie v pokročilom štádiu, možno povedať prichádza do konečného štadia, používam tejto príležitosti, aby som Vám tu uviedol prehľadne výsledky z vyšetrovania skupiny Dr. Jána K e m p n é h o , generálneho tajomníka DS.

Ako snáď už z iných referátov alebo zpráv viete, skupina Dr. Jána Kemptného vznikla ešte v dobe Slovenského štátu, a to v čase, keď ľudáctvo, cítiac, že sa bude zodpovedať za svoju trestuhodnú zločineckú činnosť, v čase, keď stalo bezprostredne pred zánikom, t.j. pred prechodom fronty a oslobodením ČSR. Vtedy ľudáci, a to zvlášť nimi ovládaná vysokoškolská a stredoškolská mládež, pozerali na prichádzajúce oslobodenie Československa ako na nečasť slovenského národa a s fanaticou nenávisťou a odhodlaním bojovať proti ČSR, pripravovali sa plánovite na svoju rozbíjačsku činnosť. Ako je Vám už známe, tieto ľudácke živly rozdelili sa na časť viac kompromitovaných, ktorí ušli za hranice a na časť menej kompromitovaných, ktorí zostali doma. U jedných i druhých bolo odhodlanie pracovať za samostatný Slovenský štát, proti ČSR, a to podľa podmienok, aké budú mať a taktikou, ktorú budú tieto podmienky vyžadovať.

Ako najbezpečnejšia pre ČSR vznikla teda skupina Dr. Ďurčanského, v ktorej bol i Dr. K e m p n ý . Dr. Kemptný po odchode Ďurčanského za hranice stal sa ústrednou osobou tejto skupiny.

Táto skupina intelektuálov okolo Dr. Ďurčanského uvedomila si najlepšie, pred čím HSĽS stojí. Príslušníci tejto skupiny chápali a tiež predvídalí vývoj vnútropolitickej pomerov v ČSR a na Slovensku, v dôsledku čoho osnovali plán, ako uchovať ľudácku myšlienku a vzbec ľudáctvo, ako získať preň podmienky k uplatneniu sa a v ďalšom potom uskutočnenie ľudáckeho programu do dôsledkov.

•/•

85

-837

PG 13

Šurčanský už vtedy počítal s akýmisi rozporami medzi USA a SSSR. Na tomto rozpore postavil celý svoj plán. Po odchode Šurčanského za hranice utvorilo sa stredisko protištátnej činnosti, a to zahraničnej, okolo jeho osoby a sú Vám iste známe memorandá, s ktorými obtažoval parížsku mierovú konferenciu a v ktorých dokazoval právnu kontinuitu trvania Slovenského štátu, ako aj neoprávnené existovanie ČSR, žiadajúc, aby Slovensko bolo uznané radšej za porazený štát, než ako v spoločnom sväzku s Čechmi. Jeho aktivita bola vystúpenovaná v založení akejsi vlády Slovenského štátu, "Slovenského akčného výboru", ktorého predsedom sa menoval Dr. Šurčanský. Jeho známosti a styky s čudzími diplomatičmi napomáhaly mu udržať sa i napriek vyžiadaniu čsl. orgánmi pre stíhanie vojnových zločincov. Vo svojej činnosti Šurčanský pokračoval i na Slovensku, a to cez kuriérov, opierajúc sa o zbytky ľudectva na Slovensku, ktoré boli zastúpené i na významných miestach, ústredných úradoch a v politickom živote. Uvádzam tu Vám už -známu skutočnosť ohľadne poslance Dr. Kempného a Dr. Bugára, z ktorých najmä Dr. Kempný bol ochotný zapokítať do protištátnej činnosti krúžok tzv. svojich poslancov s tým, aby vyslovili súhlas s počínaním Šurčanského za hranicami.

Na Slovensku bola vypracovaná Dr. Jurajom Rajecom, profesorom učebného práva ústava Slovenskej republiky a návrh na usporiadanie verejnej správy.

Dr. Šurčanský mohol pracovať na Slovensku účinne len tým spôsobom, že našiel celý rad podporovateľov, oddaných spolupracovníkov, rozbíjačov ČSR z radov inteligencie a ľudu na zodpovedných miestach.

Takto sa Šurčanskému podarilo vytvoriť SAV, -ústredné vedenie na Slovensku. Tento Slovenský akčný výbor na Slovensku považoval sa akúsi vládu a aby si dodal vážnosti vo svojom počinanií, rozdával dekréty, ktorými menoval členov Štátnej rady, poslancov a županov. Tieto dekréty boli podpísané Dr. Šurčanským a boli doručované zainteresovaným osobám cez hlavného rezidenta Šurčanského Ottu Obuchu, ktorý bol členom kabínetu podpredsedu vlády Ursínyho.

•/•

86

44/87

Hoci illegálne skupiny, či už orientované na Sidora, Ľurčanského, alebo Pridavka, boli do určitej miery oddelené a pracovaly rôznym spôsobom a za rôznych podmienok, predsa nachádzame medzi týmito skupinami zrejmé spojenia a akési prelínanie. Tak napr. osoba Dr. Kempného a jeho ľudí vyskytuje sa v prípade Ľurčanského, Sidora, i Pridavka.

Skupina Dr. Kempného bola teda najnebezpečnejšou skupinou v smysle protištátom, lebo ľudia z tohto okruhu pôsobili na zodpovedných a vysokých miestach, odkial mohli ovplyňovať mnohostranne náš verejný život. Ďalej mali možnosti bez podezrenia a pod mnohými titulmi cestovať za hranice, stýkať sa tu so zahraničnou emigráciou, informovať ju, finančne ju podporovať, nosiť domov inštrukcie, ba dokonca pre seba pre každý prípad ulievať si peniaze do zahraničia.

Táto skupina Dr. Kempného vykázala svoju činnosťou v mnohých prípadoch veľmi nebezpečné pre štát akcie a jej cieľ, ktorý sledovala, sa pomaly, ale iste stával aktuálnym. Len stručne a krátko objasním činnosť tejto skupiny:

Hoci sama skupina mala viac príslušníkov, ktorí ovládali dokonale svoje prostredie a svojich ľudí, existovala akási duša tejto skupiny, a to v osobách Dr. Kempného, Dr. Stašku a Dr. Obtuloviča. Títo traja ľudia boli iniciátormi a usmerňovateľmi celého denia skupiny a všetkých, ktorí pre túto skupinu pracovali.

Táto skupina v úzkom krúžku zaoberala sa možnosťami sohnáť pre činnosť doma a za hranicami väčšie sumy peňazí, ktorými by zaistila zdaný výsledok svojej protištátnej a rozvíjačskej práce proti ČSR. Za týmto účelom vyhliadli si mimo iných aj Petra Maxona, podpredsedu Bratislavskej burzy a riaditeľa spoločnosti dorábatelov pražcov. O tomto Maxonovi vypovedá v zápisnici, že pri jednej takejto schôdzke Dr. Obtulovič, Dr. Kempný a Dr. Staško za jeho prítomnosti jednali o nasledovnom: /:Uvádzam tu doslovny citát zo zápisnice Maxona:/

"Dr. Obtulovič začal rozhádzať podrobne dnešnú politickú situáciu na Slovensku. Poukazoval na neudržateľné pomery, ktoré sa valia na naše krídlo v DS, že je najvyšší čas, aby sa tieto kruhy plne zaktivizovaly a robily to, čo sa robiť dá. Dr. Obtulovič povedal, že je nutné sa postarať o čo najväčšie finančné prostriedky, ktorých je treba jednak tu a keby sa muselo odísť do zahraničia,

aby boli prostriedky k dispozícii! Ďalej v zápisnici pokračuje Dr. Obtulovič:

"Dr. Staško a Dr. Kempný sa ma pýtali, akým spôsobom by sa daly najlahšie zaistíť peniažné prostriedky. Ja som prítomným po tejto príamej otázke navrhol, že v tomto smere dá sa ničo účinného podnikať v prvom rade len u firm, ktoré sa zaobrajú zahraničným obchodom a kompenzáciou. Na túto moju poznámku s úplnou spokojnosťou reagoval Dr. Kempný a bol uspokojený, že sa získa finančný kapitál cestou kompenzácie. Ďalej Dr. Kempný povedal, že z tohto stanoviska je nutné venovať zvýšenú pozornosť hlavne importu rôznych potravín a krmovín, ktorých za veľké desatmillionové čiastky dováža."

Ďalej v zápisnici obvinený vypovedá, ako sa malý získavať pre tento obchod, resp. získavanie penazí pre podzemie a zahraničie vhodné a spôsahlivé osoby a naopak, odstrániť osoby, ktoré by brzdili a znemožňovaly túto činnosť. Vo svojej zápisnici doslova uvádza:

"Ďalej do debaty zasiahol svojím rozhodným slovom Dr. Kempný, ktorý cielom uskutočnenia tohto plánu povedal, že je bezpodmienečne nutné, aby bol z Poverenictva výživy odstránený prednosta zásobovacieho odboru Dr. Teren. Ako som z reči Kempného vycítil, Dr. Teren by sa bol takýmto kombináciám určite bránil a tieto znemožnil a preto mal byť vymenený."

Dr. Kempný však radil konkrétnie a dával typy. Tak napr. Petrovi Maxoňovi radil podľa výpovedi samotného Maxoňa nasledovné:

"Nato mi Dr. Kempný doporučil, aby som sa spojil vo veci dovozu krmovín z Itálie s firmou "Centrokooperácia", ktorá im je oddané".

Príslušníci tejto skupiny snažili sa o tento plán sháňať i doma cudzie valuty, aby sa k budúcej práci v emigrácii finančne zaistili. Ako vypovedá jeden zo zaistených o Dr. Obtulovičovi, ktorý sa aj takisto cestou snažil sohnúť cudzie valuty:

"Vtedy mi Dr. Obtulovič povedal, ani nie priamo povedal, ale naznačil, že je nutné zaobstarávať valuty-doláre a pri týchto príležitostach na zakúpenie valút v najväčšom možnom počte a za každú cenu chcel složiť každý obnos v korunách. Ja som toto Dr. Obtulovičovi aj prisľúbil. Dr. Obtulovič na mňa

89/16

- 5 -

naliehal, kolko dolárov mu môžem zaobstať. Na toto som mu ja však nemohol odpovedať, avšak ako si spomínsam, povedal som mu približne 1.000.- dolárov. Vtedy mi znova chcel dať peniaze, a to 150 - 200.000.-Kčs, ktoré som však ja prevziať nechcel."

V zápisnici zaistený ďalej uvádza, že bol poslaný Dr. Obtulovičom ku Karolovi S i d o r o - v i a svoj rozhovor so Sidorom opisuje takto:

"Sidor mi oznámil, že už vie o mojom príchode do Ríma a preto očakával moju návštěvu a keby som neboli prišiel k nemu sám, bol by ma v hoteli vyhľadala.

Po ráňajkách, ktorými ma Sidor pohostil, kde boli trvale prítomní dvaja už spomenutí ľudia, začali sme viest debatu. Pri tejto debate, v ktorej som mal informovať Sidora na žiadosť obtulovci, vysvetlil som mu tunajšiu situáciu a politické pomery na Slovensku. Hned zpočiatku povedal som mu o neudržateľnej situácii na Slovensku, že naši ľudia na Slovensku musia trvale ustupovať do ústrania, že naši ľudia sú nútení vzdávať sa aktívnej politiky v rámci DS a tu som vymenoval Dr. Kempného, Dr. Bugára, Filu, Cvinčeka a ministra P i e t o r a. Sidor mi na toto povedal, že na Slovensku nesmieme za žiadnu cenu ist do opozície a keby hned bolo treba len samých evanjelikov v rámci DS voliť, i vtedy musíme na Slovensku podporovať len stranu DS.

Ako Sidor ďalej konštatoval, k žiadnej vojne vďohľadnej dobe nepríde a s touto možno počítať až behom 4-5 rokov. Dovtedy je možno v rámci DS získať výhodné postavenia."

Ďalej v zápisnici cituje:

"Sidor pochválil predsedu SNR Dr. Lettricha, že v tejto politike, ktorú prevádzka v rámci DS, dobre pokračuje a preto mu imponuje. Ďalej sa Sidor informoval o priebehu zatýkania na Slovensku. Ja som po tomto informoval Sidora o prípravanej finančnej akcii, ktorú pripravuje a viedie Dr. Obtulovič a vysvetlil som mu, akým spôsobom sa majú pre tieto ciele peniaze získať. Sidor bol mojou zprávou zrejme uspokojený a žiadal ma, aby som Obtulovičovi vyriadil, že peniaze pre emigráciu musí obstarat za každú cenu a čo najrýchlejšie."

Jeden z vedúcich slovenskej emigrácie, pracujúci na rozbití ČSR, Peter P r i d a v o k

-841-
90/17,

v Londýne, posielal po niektorých predstaviteľoch ľudáctva na Slovensku, zúčastnených na politike v DS, odkaz, že je už najvyšší čas ujsť do zahranenia a vytvoriť exylnú vládu, ako ju majú iné národy, ako napr. Chorvati, Maďari, Poliaci, atď. Tento odkaz posielal Prípadok cez Dr. Gréberta kuriérom na Slovensko Dr. Kempnému, Dr. Obtulovičovi a Dr. Böhmovi. Uvádzam tu citát za istenej osoby:

"Dalej som Obtulovičovi vyriadil Sidorov odkaz, ktorý som vo svojej výpovedi o jednaní u Sidora zabudol uviesť, že Sidor mu odkazuje, že v tomto prípade, keď už skutočne niekto chce ísi do emigrácie, je bezpodmienečne nutné, aby aspoň m rok bol s peniazmi sebestačný. Po tomto sme sa s Dr. Obtulovičom dohodli na tom, že sa o veci prepravenia penází do cieľiny budeme rozprávať pred mojím odchodom do Ríma."

Dalej uvádza zaistený rozhovor s Dr. Kempným o odchode za hranice. Dr. Kempný zastával ten názor, že keď k tomuto príde, nie je mysliteľné, aby odišiel jeden, alebo dvaja, ale v tom prípade musia všetci odísť. Dr. Kempný dôrazne varoval, aby sa o týchto veciach telefonicky nehovorilo, lebo je pozorovaný a jeho rozhovory sú odpočúvané.

Uvádzam ďalšiu stat zo zápisnice: Obtuloviča:
"Na druhý deň, t.j. 21. augusta 1947 prišiel som do kancelárie, kde sme najprv hovorili o súkromných veciach a potom mi menovaný povedal, že počas svojej návštavy v Žürichu sa stretol s Dr. Arvédom Grébertom, bývalým tlačovým attaché vo Švajčiarsku. Dr. Grébert je mojím dobrým priateľom. Menovaný mi ďalej hovoril, že Grébert mi odkazuje, aby som ja, Dr. Kempný a Dr. Böhm odišli preč z ČSR, asíce na Západ. Nás odchod mal, mať ten účel, aby slovenská emigrácia bola posilnená novými ľuďmi, ktorí nie sú zatažení fašistickou minou, ostou; šlo o to, aby význam slovenskej emigrantskej skupiny vzrástol a aby sa takto vyrovnila emigrantom iných národov, hlavne maďarským, polským, ktorí majú na Západe už väčšiu váhu."

Dalej v zápisnici pokračuje:

"O tejto výzve Grébertovej som informoval svojho známeho, opravujem, vzdialého príbuzného Dr. Stašku, ktorému som tiež hovoril, že peniaze mi cestu do Švajčiarska vo výške 5.000.- Švajč. frankov sú vo Švajčiarsku k dispozícii. Staško prejavil o vec záujem a nadhodil otázku v tom smysle, či by sme do Švajčiarska nemohli ísi spolu, resp. vyjadril prianie v tom smysle. Ja som k to-

muto útek, opravujem, odchodu do cudziny, zaujal stanovisko, že/pred podpísanou novembrovou konferenciou štyroch zahraničných ministrov na žiadny pád nechcem o odchode uvažovať, lebo som mal informácie z vysokých miest, napríklad od Ing. Petra Zatku, gen.-taj. Sväzu priemyselníkov, že konferencia v Londýne skončí s úspechom. Túto konferenciu som považoval za konferenciu posledných nádejí. Keby skončila s neúspechom, vedel som, že vojna je neodvratná."

Peter Maxoň vo funkcií kučéra Dr. Kempného a Dr. Obtuloviča spojil sa s rezidentom Petra Prípadavka, a to s Dr. Grébertom vo Švajčiarsku. Tu prevzal dopis od Petra Prípadavka, kde Prípadok odkazuje domov, aby niektorí príslušníci DS ušli za hranice a zúčastnili sa utvorenia exylnej vlády. Citujem tu výpoved Petera Maxoňa:

"Obsah listu /:Prípadkovho cez Gréberta slovenským činителom:/, ktorý som po tomto sám prečítať, znel v tomto smysle, že akonáhle príde niekto zo Slovenska, má sa mu sdeliť, že Slovenská vec na Západe bezpodmienečne vyžaduje, aby niektorí z vedúcich slovenských politikov čo najskôr prišli na Západ k obhajovaniu slovenských vecí, lebo sú tam len ľudia z býv.slovenského režimu a je potrebné, aby tam boli ľudia, ktorí sú z nového režimu a nie sú zatažení minulosťou. Na Západe už sú jú Poliaci, Maďari, Rumuni, Chorvati a Bulhari svoje pvné exulantské vlády a jedine Slovensko deposial tam nikoho nemá."

Prípadok vybral si a vyzýval ako najlepších a najschopnejších jeho vec zastupovať Dr. Böhma a Dr. Kempného. O tejto veci referoval Maxoň Obtulovičovi a Dr. Kempnému.

Uvádzam tu citát, v ktorom sa Maxoň zmieňuje o tejto záležitosti:

"V ten samý deň prišiel ku mne do mojej kancelárie Dr. Kempný, ktorý sa mne nezisteným spôsobom dozvedel, že som sa zo Švajčiarska už vrátil a taktiež som presvedčený, že so mojej ceste vedel. Tu som Dr. Kempnému podrobne referoval o mojej cesta a taktiež ešte podrobnejšie o dopise Petra Prípadavka, ktorý som sú u Gréberta čítal. Po mojom vysvetlení Dr. Kempný mi povedal, že s odchodom Dr. Böhma do zahraničia sa už nedá počítať, lebo tento chce odísť do strany slobody a potom

92/19

odchod do zahraničia musí sa previesť tak, že bud pojďu všetci, alebo nikto. Dr. Kámpný pri tomto poznamenal, že keby odišiel jeden, boli by všetci ostatní tu v nebezpečí, že by ich tunapozatvárali.

Na útek do zahraničia bili však prichystaní aj iní, ako napr. Dr. Staško. Uvádzam tu citát zo zápisnice, ktorá potvrdzuje túto skutočnosť:

"Napoludnie, keď som šiel na obed, pred kanceláriou na Gorkého ul. stretol som sa s Dr. Staškom a keď sme sa pozdravili, menovaný sa ma dotázal, kedy som sa vrátil a že kde budem odpoludnia, lebo chce so mnou rozmávať. Sdelil som mu, že od 15.-19. hod. budem pracovať v kancelárii. Na to mňa sdelil, že ma odpoludnia navštíví. Myslím, že bolo asi 17.00 hodín, lebo sa už v kancelárii u mňa svietilo, keď Dr. Staško ku mne prišiel. Vrável mi, že Dr. Obtulovič je tu a chce so mnou súrne hovoriť, že by po večeri prišiel pre mňa autom. Dr. Staško ma odviezol na schôdku s Dr. Obtulovičom. Ďalej mi vrável, že je s Dr. Obtulovičom rozhodnutý ujsť za každú cenu za hranice spolu so mnou. Mňe, vraj, hrozí tiež bezpečie zo zatknutia, opravujem, že sa dozvedel o tom, že mám byť zatknutý a že vyšetrovanie na policii ešte nepoznám, aké je kruté a pritom mi toto vyšetrovanie vysvetloval rôznymi farbami a poviedal mi, že na prirodzenie uvážuju jedno-dve, alebo aj 3 kg závažia a takto ludí týrajú a vynucujú na osobách prizna ie. Ďalej vrável, že je potrebné, aby som z firmy ihned zadovážil 800.000.-Kčs, lebo k ceste do zahraničia je potrebné najmenej 2.000.000.-Kčs a doposiaľ majú len 1.200.000.-Kčs k dispozícii."

Pripomínam ešte, že táto skupina zúčastnila sa niektorými jej členmi na organizovaní útoku Dr. Murína, ktorý sebou niesol na čistých hárkoch podpisy Tisove, ktoré malý slúžiť ako podklad pre memorandá vlády Slovenského štátu, o pravnej kontinuite Slovenského štátu. Tento útek bol prevedený i s pomocou personálu čsl. vyslanectva vo Viedni a

číslo	ARTIKUĽOVÝ	číslo
	číslo	

Taktiež niektorí členovia tejto skupiny pracovali špiónažne proti ČSR, v prospech Ameriky a Francie.

Z uvedeného dávam Vám samým na posúdenie, od ktorých výšlo, že stali sa niektorí politikovia na Slovensku a s nimi aj ich strana. Bol skutočne najvyšší čas na rozhodný zákon, ale je čas aj na roz- hodné riešenie vlády a všetkých zodpovedných činite-